

TUSSEN DROOM EN WERKELIJKHEID

Intro

Dank voor de uitnodiging om te reageren o/d lezing v.prof. Kater. Een uitdaging. Want als er vdd. een belangw. thema is, is dat wel de kerk en haar eenheid. Zeg me hoe je over de kerk denkt en ik zal zeggen wat voor chr., id. theoloog jij bent.

N.a. een belangw. thema, ook een noodzakel. thema. Nvn. draagt dit congres een motto van v.Ruler: “Wie niet droomt, leeft niet meer.” Of zoals hij ook eens heeft gezegd: “Als er geen droom is, dan wordt er ook niets geboren”. Dromen, zeker over de kerk, heeft dus iets v/e (bijna: heilig) moeten.

Nu staan wij als nuchtere westerll. en als moderne chrr. doorg. huiverig to. dromen. Maw.: hoe realistisch is ons congres-thema? Is het niet rijkel. idealistisch? Kerkel. eenheid? Is het geen water n/d zee dragen, als je het daarover hebt, m.n. anno 2024?

Toch hebben we het erover. Anders (v.R.) leef je niet meer en wordt er niets geboren. Want is dat niet t.diepste ons verlangen: dat er –als we het hebben over de bruid v.Chr.– iets wordt geboren, t.opbouw v/d gem., t.ons heil, t.eer v.God?

Vraag 1

Ik richt me dan ook graag o/d meester-dromer v.deze mi., prof. Kater. Ik licht echter eerst iets v.mijn doopceel: ik voel mijzelf een volbloed hervormd iem. alias –we leven imm. na 1 mei 2004 (=)– een protestants iem.. Zo geformuleerd klinkt het vrij onschuldig. Eigenl. bedoel ik te zeggen: horend b/d in ons land m/d oudste papieren. Voor “oudste” kunnen ook andere bijvoegel. naamwrdrn ingevuld worden.

Prof. Kater is geen irrealistische dromer. Dat blijkt u/h feit dat hij om te beginnen een stevig (theologie-)historisch vloertje legt, waarin ook de nodige bijbelse theologie is verwerkt. Verrassend is zijn insteek bij bisschop Clemens v.Rome, de (in)directe opvolger v.Pe.. Het zou niet vreemd zijn geweest als zijn brieven een plek i/d canon v/h NT hadden gekregen.

In wat K. aanhaalt licht helder op hoe sterk een bisschop als Clemens –geldt niet minder v.Polycarpus, Irenaeus e.a.– dacht vanuit de eenheid v/d kerk en –moeten we er direct achteraan zeggen– de eenheid v.haar boodschap. En: vanuit de verantwoordel. v/d ge m. v.Rome in dit alles. Qua verkondiging en qua ambt wisten deze en tal v.andere kerkvaders zich te staan i/d (rechtstr.) lijn v/d apostelen.

Zouden wij mhoo. de kerkel. eenheid binnen de geref.gez. ook niet een commissie moeten hebben zoals de Wereldraad v.Kerken die heeft: “Faith and Order” (=). ’k Vermoed dat er o/h gebied v.ambt/kerkorde i/d VK richtinggevende vondsten gedaan kunnen worden.

Treffend is eveneens K.s uitvoerige citaat v.Calv.. Er zit hartstocht i/d wrdn v.Calv.. Je kunt begrijpen dat hij ooit zei wel tien oceanen over te willen steken mhoo. de eenheid v/d kerk. De katholiciteit is een hartader v.zijn theologie.

Kwetsb./eerlijk geeft K. aan dat deze passage hem diep heeft geraakt. Want zou deze passage i/d twee voorbije eeuwen door afgesch. theologen vaak zijn aan-

gehaald? Of zelfs gelezen? Of hebben deze wrdn geen zeggingskracht gehad i/d hectiek v.1834 etc.? Het zal K.s verlangen zijn dat Calv.s wrdn m.n. komende za. (convent) t.harte genomen zullen worden.

Vraag 2

Als het gaat om (actuele) bewegingen in kerkel. Nederl. n.elkaar toe, noemt K. slechst enkele “wapenfeiten”. Er valt idd. niet zoveel aan te wijzen. Helaas. Vrije groepen blijven trekken. Kerkgebouwen worden gesloten; elke keer als ik erover lees: emotioneert me.

GG en GGiN zijn soms m.elkaar in gesprek. In Kampen kerkt de GG momenteel i/d BK. Well. dat dat bij deze brr./zrr. een gevoel losmaakt v.: hier horen wij. -- Verder is er de Verklaring v/h Platform Rome-Ref.. Zijn de nodige bedenkingen tegenin te brengen. Voorz. GB schreef er evenwichtig over. Toch wil ik er een wolkje in zien als eens mans hand. Wat winnen we er mhoo. Gods koninkr. mee om htd. een geharnast anti-papist te zijn?

Wat ik naast officiële bewegingen waarneem, is een beweging waarin de liturgie/muziek v/d kerk d.eeuwen mensen samenbrengt. Vgl. evensongs, vespers, uitvoering MP. Wat zal daarvan op den duur het effect zijn o/d kerkel. eenheid?

Vraag 3

Beantwoording v/d vraag: was de Afsch. een vergissing > spannendst. Mooi zoals K. zijn betoog opbouwt. Als ik zijn min\meer retorische vragen goed beluister, vindt hij de Ref. geen vergissing, id. de scheiding kerk-synagoge, Gods verbond m.Isr.; 3x nee dus. Verv. 4x ja o/d vraag of Isr., de kerk, de Ref., de Afsch.. geroepen zijn elkaar t.jaloershd te verwekken.

De hamvraag is natuurl. de eerste: was de Afsch. een vergissing? In zijn schets geeft K. daar m.i. een tweeledig antw. op: ja, voor zover het mensenwerk was; nee, voor zover dankzij Gods kerkvergaderend werk ook in afgesch. kerken het evg. klonk/klinkt.

Maar is m.dit tweeledige antw. v.ja/nee de angel niet u/d vraag gehaald? Zowel K. als ds. J.M.J. Kieviet geven aan dat de intentie v.Hendrik de Cock zuiver was. Wil ik beamen. Ook heeft Kieviet gelijk als hij in zijn artikel in PN laat zien hoever tal v.nazaten v.1886 b/h beginsel v/d Afsch. (Schr.&Bel.) vandaan zijn gedwaald.

Voor mij is echter het springende punt dat de Afsch. i/d wortel niet deugde. De boodschap v/d Ref. is de rechtvaardiging v/d goddeloze. Wordt deze bsch. niet aangetast, als zij u/d context v/e volkskerk wordt losgemaakt? I/d persoonlijke geloofsoefening hoeft dat niet zo te zijn, maar het gaat wel t.koste v/e kerk zoals Gunning, Hoedemaker en Noordmans die voor ogen stond: een kerk die oog heeft voor de schare, voor Jan Rap en zijn maat.

Of we i/d PKN dit allem. voor elkaar hebben? Welzeker niet. Hoe geleidend (Berkhof) voor de verkondiging v/h evg. zou een zgn. kliederkerk zijn? Tav. pioniersplekken denk ik: God zegene de greep. Er is nog wel meer (vervreemdends) te noemen.

Vraag 4

Één/ander laat onverlet dat er nochtans over de kerk het nodige te dromen valt. K. gaat er ons in voor. Hij richt zijn pijlen –i/d goede zin v/h wrd– op Schr., prediking, sacrr.. Idd., nog altijd het spoor waarin God ons wil hebben en waar Hij zijn beloften aan verbindt. Door dwaas gepreek maakt God imm. zijn chrr. zalig, terwijl Hij hen int. voedt m.br.&w..

K. laat er geen misverstand over bestaan wat de schering/inslag v.zulke prediking dient te zijn: het theocentrische, ingebed i/d verborgen omgang m.God en uitlopend o/h leven d.dankb.hd. Ik wil hier e.&a. v.harte “amen” op zeggen.

Vraag 5-6

Als het erom gaat hoe we v.droom n.werkehd kunnen komen, neemt K. een (waardevolle) suggestie v.prof. Hoek over. Daarin ziet hij ook iets missionairs, getuige zijn aanhaling v.Joh.10: “Ik heb nog andere schapen die niet v.deze schaapskooi zijn.”

Zelf grossier ik in dezen niet in allerlei ideeën. -- I/d EC v.2013 lezen we het voorstel zich t/d classes te richten. Helaas is i/d PKN de classis nog slechts een schaduw v.wat ze n.geref. kerkrecht zou moeten zijn. Lijkt me dus een minder begaanb. weg. -- Ook de Nat.Syn., die ruim tien jaar gel., enig vuur aanwakkerde, staat nu o/d waakvlam. Op internet zag ik b/d “Stichting Nat.Syn.”: permanent gesloten.

Well. moeten we wachten tot de omst.hdn ons (nog) meer n.elkaar drijven. Of zendt God ons een bevlogen/charismatisch figuur die bij ons en in onze gemm./kerken zóveel onrust teweeg brengt dat we elkaar hoe dan ook zoeken én vinden i/h allerheiligst geloof, a/d av.tafel en in liefde voor de kerk.

Het liefst zie ik een kerk voor me à la Calv., geleid –niet d/e bisschop, maar wel– door iem. m/e bisschoppel. geest (Noordmans).

T.diepste ben ik echter o/h gebied v/d kerk en v/d (grote\kleine) oecumene een realpolitiker. Ik bedoel: komen we i/h huidige tijdsgewricht m.zijn secularisatie, individualisme, fragmentarisering, bunzig-zijn v.gezag verder dan dat iem. kiest voor de kerk waarin hij\zij aardt? Vgl. Reflexen prof. Peels in TR: nuchter, bescheiden, gelovig.

Al m.al ga ik in mijn denken/dromen over de kerk/eenheid mde. voor anker i/e wrd v.Lu.: opdat wij de kerk zullen gelóven, verbergt God haar onder dwaalleer/tweedracht, onder de onenigheid v/d apostelen etc.. Het doet me des te sterker bidden: “Uw koninkr. koom’ toch, o H..”

H.J. Lam